نفت و انرژی

کاهش ۳ میلیون لیتری مصرف بنزین با اصلاح نرخ سوم

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: پیش‌بینی می‌کنیم با تغییر نرخ سوم بنزین، حداقل ۳ میلیون لیتر کاهش مصرف بنزین و به‌تبع آن افزایش مصرف سی‌ان‌جی داشته‌باشیم.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، کرامت ویس‌کرمی روز دوشنبه در برنامه زنده تلویزیونی، با اشاره به جزئیات اصلاح قیمت نرخ سوم بنزین گفت: از ساعت ۲۴ سه‌شنبه ۱۷ شهریورماه، فقط قیمت کارت اضطراری که عمده فروش آن از طریق کارت جایگاه انجام می‌شود از ۵ هزار تومان به ۱۰ هزار تومان افزایش می‌یابد. وی با تأکید بر اینکه سهمیه‌های نرخ اول و دوم یعنی ۶۰ لیتر ۱۵۰۰ تومانی و ۵۰ لیتر ۳۰۰۰ تومانی هیچ‌گونه تغییری نخواهد کرد، افزود: سهمیه نرخ اول و دوم موتورسیکلت نیز به‌ترتیب ۲۵ لیتر و ۲۰ لیتر است که پس از اصلاح قیمت نرخ سوم بنزین، در اعداد سهمیه و نرخ‌های اول و دوم هیچ‌گونه تغییری نخواهیم داشت و فقط قیمت کارت جایگاه‌ها افزایش می‌یابد. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران هدف اصلاح قیمت نرخ سوم بنزین را کاهش استفاده از کارت اضطراری جایگاه‌ها دانست و گفت: از ۲۲ آذر ۱۴۰۴، پس از اجرای مصوبه هیئت وزیران، استفاده از کارت آزاد جایگاه‌ها از ۴۳ درصد به ۲۶ درصد کاهش یافت.

مدیریت مصرف با اصلاح قیمت بنزین

ویس‌کرمی با اشاره به نقش اصلاح قیمت بنزین در مصرف بیان کرد: میانگین مصرف روزانه بنزین از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا ۲۲ آذر ۱۳۱ میلیون لیتر بوده است که این عدد از ۲۲ آذر تا پایان اسفند، با اجرای طرح سه‌نرخی بنزین، به ۱۲۴ میلیون لیتر کاهش یافت؛ ازاین‌رو پیش‌بینی می‌کنیم با تغییر نرخ سوم بنزین حداقل ۳ میلیون لیتر کاهش مصرف بنزین و به‌تبع آن افزایش مصرف سی‌ان‌جی داشته باشیم. وی با تأکید بر اینکه سهمیه‌های اول و دوم بنزین پاسخ‌گوی نیاز ۸۵ درصد مردم است، تصریح کرد: ۱۵ درصد از افراد به استفاده از کارت جایگاه‌ها نیاز دارند که هیچ‌گونه محدودیتی در استفاده از کارت آزاد جایگاه‌ها اعمال نخواهد شد. همچنین، بر اساس اصلاحاتی که در آذر ۱۴۰۴ انجام شد، برای بسیاری از خودروها مانند خودروهای خارجی و اشخاص دارای بیش از یک خودرو، سهمیه‌های اول و دوم این خودروها با نرخ سوم بنزین در کارت این افراد شارژ می‌شود.

فاصله ۱۰ میلیون لیتری بین تولید و مصرف بنزین

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به فاصله ۱۰ میلیون لیتری بین تولید و مصرف بنزین در کشور، افزود: در پنج ماه نخست امسال به‌صورت میانگین روزانه حدود ۱۲۲ میلیون لیتر بنزین تولید و ۱۳۲ میلیون لیتر مصرف شده است. همچنین، در نیمه نخست شهریور میانگین توزیع بنزین به روزانه ۱۴۵ میلیون لیتر افزایش یافته است و به‌تبع آن تولید بنزین نیز در این بازه زمانی به روزانه ۱۳۵ میلیون لیتر رسیده است. میانگین توزیع بنزین نیز در مرداد امسال نیز روزانه ۱۳۸ میلیون لیتر بوده است. ویس‌کرمی با تأکید بر اینکه با توجه به ناترازی و مصرف بالای بنزین در کشور باید راهکارهایی را برای مدیریت مصرف بنزین در دستور کار قرار دهیم، افزود: می‌توان با استفاده از راهکارهای غیرقیمتی شامل استفاده از ناوگان حمل‌ونقل عمومی و استفاده از ظرفیت سی‌ان‌جی در کشور مصرف بنزین را کاهش داد. وی با بیان اینکه در حوزه سی‌ان‌جی با وجود ۲ هزار و ۵۰۰ جایگاه در سراسر کشور می‌توانیم روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب گاز به خودروها عرضه کنیم، یادآور شد: همچنین، حدود ۴ میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه خودروی دوگانه‌سوز در کشور داریم که این خودروها می‌توانند از سوخت سی‌ان‌جی به‌جای بنزین استفاده کنند که نقش قابل توجهی در کاهش مصرف بنزین خواهد داشت.

افزودن ال‌پی‌جی به سبد سوخت کشور

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تأکید بر اینکه در موضوع سی‌ان‌جی، افزایش تعداد ناوگان چه از طریق تولید کارخانه‌ای و چه از طریق تبدیل کارگاهی خودروها در دستور کار است، افزود: مجهز کردن تاکسی‌های اینترنتی به ال‌پی‌جی نیز هدف‌گذاری شده است. همچنین، هم‌اکنون تبدیل کارگاهی تاکسی‌های اینترنتی بنزین‌سوز به دوگانه‌سوز در استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان به‌صورت رایگان انجام می‌شود. ویس‌کرمی بیان کرد: استفاده از ال‌پی‌جی نیز با هدف متنوع‌سازی سبد سوخت کشور در دستور کار قرار دارد و اقدام‌هایی در این زمینه انجام شده است؛ زیرا روزانه ۷ هزار تن ال‌پی‌جی در ۱۰ پالایشگاه تولید می‌شود که ۴ هزار تن آن مازاد بر نیاز مصرف داخلی است. وی ادامه داد: احداث ایستگاه‌های شارژ خودروهای برقی نیز در حال انجام است و تاکنون بیش از ۳۲۰ متقاضی برای نصب ایستگاه شارژ برقی معرفی شده‌اند که امیدواریم تا پایان شهریور ۱۰۰ ایستگاه را احداث و راه‌اندازی کنیم. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تأکید بر اینکه دولت اهتمامی ویژه به بحث ناوگان فرسوده داشته است، گفت: در سه سال گذشته بیش از ۷۰۰ هزار دستگاه خودروی فرسوده از رده خارج شده است که این موضوع کمک قابل توجهی به کاهش مصرف بنزین خواهد داشت.

وزیر اقتصاد مطرح کرد:

توسعه روابط با روسیه در برنامه‌های دولت است

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: توسعه روابط با روسیه در برنامه‌های دولت چهاردهم قرار دارد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، سید علی مدنی‌زاده در جلسه هم‌اندیشی فعالان اقتصادی ایرانی مقیم روسیه در اقامتگاه سفارت کشورمان در مسکو با قدردانی از فعالیت‌های تجار کشور در تأمین نیازها و ارتقای صادرات کشور افزود: به دنبال تحولات اخیر، عمق‌بخشی به روابط اقتصادی، تجاری و مالی برای ۲ کشور از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. وی خاطرنشان کرد: تأمین کالاهای اساسی از منطقه اوراسیا به ویژه روسیه موضوعی اولویت‌دار است که آن را به صورت جدی پیگیری می‌کنیم.

در آغاز این جلسه هم‌اندیشی که با حضور کاظم جلالی سفیر ایران در روسیه برگزار شد، وزیر امور اقتصادی و دارایی پای حرف دل تجار و فعالان اقتصادی مقیم روسیه نشست.تجار حاضر در این نشست به طرح مشکلات خود در حوزه ارزی، گشایش اعتبار اسنادی (ال‌سی) در زمینه واردات محصولات کشاورزی و رفع تعهد ارزی پرداختند و مدنی‌زاده، پیگیری این مسائل را در تعامل با وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذیربط را نوید داد. برخی فعالان اقتصادی در این نشست مطالبی درباره صف طولانی در گمرک آستارا و ترتیبات زمان‌بر رسیدگی در این گمرک مطرح کردند. وزیر امور اقتصادی و دارایی در پاسخ اعلام کرد که تخصیص اعتبار لازم به گمرکات برای خرید و نصب دستگاه ایکس‌ری (آشکارسان) صورت گرفته است. وی گفت: شخصاً روند تجهیز گمرکات کلیدی کشور به ویژه گمرک آستارا را پیگیری می‌کنم تا روند با شتاب بیشتری انجام شود؛ هرچند اختصاص زمین و نصب این تجهیزات فرایندی نسبتاً زمان‌بر است. در این جلسه، برخی فعالان اقتصادی ایرانی مقیم روسیه درخواست گسترش فهرست کالاهای تحت شمول معافیت گمرکی در موافقت‌نامه تجارت آزاد با اتحادیه اقتصادی اوراسیا را خواستار شدند.

مهدی حیدری معاون وزیر و رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران نیز در سخنانی در این نشست گفت: نمایندگان تجار ایرانی مقیم روسیه در این جلسه به ارائه نکات دقیقی پرداختند که حاکی از نگاه مسئولانه آنها است. وی در ادامه از مقطع کنونی به عنوان فرصتی تاریخی برای رفع موانع تجارت با روسیه و منطقه اوراسیا یاد و بر اهتمام دولت به ارتقای سطح تجارت با همسایگان شمالی تأکید کرد.حیدری در ادامه با اشاره به اقدام سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران در تدوین و معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشور در حوزه‌های مختلف کلیدی مانند نفت و گاز، معدن، لجستیک و ... از سرمایه‌گذاران برای مشارکت در این طرح‌ها دعوت کرد.

بر اساس این گزارش، وزیر امور اقتصادی و دارایی روز یکشنبه با هدف رایزنی‌های دو و چند جانبه وارد مسکو شد. به گفته جلالی سفیر ایران در مسکو، وزیران دارایی جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه روز دوشنبه مذاکرات سازنده و خوبی در مسکو برگزار کردند.

ضد و نقیض افزایش دستمزد:

بحران معیشت، وقتی دو شغل هم کفاف زندگی نمی‌دهد

آیا وزارت کار در تلاش است تا با انکار دریافت درخواست افزایش دستمزد، زمان بازنگری دستمزدها را به تأخیر بیندازد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، در حالی که جامعه کارگری تحت فشار تورم افسارگسیخته و جهش هزینه‌های معیشتی است، تضاد آشکار میان اظهارات مقام ارشد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نمایندگان کارگری در شورای عالی کار، ابهامی جدی در مورد سرنوشت دستمزدهای سال ۱۴۰۵ ایجاد کرده است. از یک سو صحبت از «موافقت دولت با تشکیل کمیته بازنگری مزد» است و از سوی دیگر، وزیر کار مدعی است که هنوز درخواستی برای ترمیم دستمزد دریافت نکرده است. در حالی که احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأکید کرده است که «هنوز درخواستی از سوی کارگران در شورای عالی کار برای بازنگری حداقل مزد دریافت نشده»، محسن باقری، عضو گروه کارگری شورای عالی کار، روایت متفاوتی را بازگو می‌کند. باقری از «الطاف وزارت کار» و «موافقت اولیه دولت» با تشکیل جلسه کمیته بازنگری مزد خبر داد.

وی اشاره کرد که علی‌رغم مقاومت گروه کارفرمایان، رأی دولت و نمایندگان کارگری بر تشکیل جلسه مقرر شده است؛ هرچند این موافقت هنوز به صورت مصوبه کتبی در نیامده است. این تضاد در روایت‌ها، پرسش‌های جدی‌ای را ایجاد می‌کند: آیا وزارت کار در تلاش است تا با انکار دریافت درخواست، زمان بازنگری دستمزدها را به تأخیر بیندازد یا اینکه میان لایه‌های مختلف تصمیم‌گیر در دولت و شورای عالی کار، عدم هماهنگی وجود دارد؟ بعد انسانی و اقتصادی این تناقض، در ارقام تکان‌دهنده سبد معیشت نهفته است. به گفته محسن باقری، هزینه زندگی خانوار که در دی‌ماه سال گذشته حدود ۴۳ میلیون تومان برآورد شده بود، اکنون به بیش از ۸۰ میلیون تومان رسیده است. وی با اشاره به تورم ۱۴۰ درصدی اقلام خوراکی هشدار داد که «تاب‌آوری نیروی کار حدی دارد» و در شرایط فعلی، حتی داشتن دو شغل هم کفاف حداقل نیازهای زندگی را نمی‌دهد. این وضعیت، کارگر را در نقطه‌ای قرار داده است که برای تأمین قوت غالب خانواده، ناچار به پذیرش شرایط غیرمنصفانه در محیط کار است. باقری درباره اینکه آیا خبری از برگزاری جلسات کمیته مزد است گفت: فعلا خبری از جلسات نیست و تا کنون دعوت نامه ای برای ما ارسال نشده است. در بخشی از این تحلیل، نماینده کارگری ریشه بحران معیشت را در ناترازی‌های ساختاری اقتصاد کشور می‌بینند. از نظر او، چاپ بی‌رویه پول، نوسانات ارزی و ناترازی بانک‌ها، موتور محرک جهش قیمت‌هاست. باقری تأکید می‌کند که «سرکوب مزد» راهکاری برای کنترل تورم نیست، بلکه این اقدام باعث کاهش تقاضای مؤثر کل و سوق دادن اقتصاد به سمت رکود تورمی عمیق‌تر می‌شود. وی صراحتاً اعلام کرد که ناترازی‌های بانکی و اقتصادی نباید با «فریز کردن» دستمزد نیروی کار جبران شود. شکاف میان «تأیید اولیه دولت» (به روایت نماینده کارگری) و «عدم دریافت درخواست» (به روایت وزیر کار)، نشان‌دهنده یک بن‌بست ارتباطی یا تاکتیکی در مدیریت معیشت نیروی کار است. در حالی که وزیر کار ترمیم دستمزدها را مشروط به پذیرش «شرکای اجتماعی» (کارفرمایان و کارگران) می‌داند، واقعیت‌های اقتصادی نشان می‌دهد که زمان انتظار برای کارگران به پایان رسیده است. بقای چرخه تولید در کشور، بیش از هر چیز در گرو «حیات شرافتمندانه کارگران» است و هرگونه تأخیر در ترمیم دستمزدها، ریسک‌های اجتماعی و اقتصادی گسترده‌تری را به همراه خواهد داشت.

تسهیلات ۴۰۰میلیونی مسکن برای متقاضیان دهک‌های یک تا چهار

مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید گفت: برای متقاضیان دهک‌های یک تا چهار نهضت ملی مسکن، تا سقف ۴۰۰ میلیون تومان تسهیلات قرض‌الحسنه برای جبران سهم آورده و تکمیل پروژه‌ها پرداخت می‌شود

به گزارش زمان به نقل ازمهر، شهرام ملکی، مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید دیروز در حاشیه بازدید از پروژه‌های نهضت ملی مسکن هشتگرد در جمع خبرنگاران با اشاره به گستردگی ساخت مسکن در کشور اظهار کرد: در مجموعه وزارت راه و شهرسازی، ساخت نزدیک به ۸۵۰ هزار واحد مسکونی در قالب انبوه‌سازی توسط ادارات کل راه و شهرسازی و شرکت عمران شهرهای جدید در دست اجراست که سهم شهرهای جدید از این میزان، حدود ۱۴۱ هزار واحد مسکونی است. وی افزود: برای آغاز عملیات اجرایی این واحدها اقدامات پایه انجام شده و خوشبختانه برای ۹۹ درصد این واحدها، معادل حدود ۱۴۰ هزار واحد مسکونی، پروانه ساختمانی اخذ شده است. مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید بیان کرد: در گام بعدی، برای تقویت بنیه مالی پروژه‌ها و پشتیبانی از متقاضیان مسکن حمایتی، انعقاد قرارداد مشارکت مدنی با شبکه بانکی در اولویت قرار گرفت که تاکنون برای ۱۲۳ هزار واحد، معادل ۸۸ درصد کل واحدهای در دست ساخت، قرارداد مشارکت مدنی با همکاری ۱۱ بانک عامل منعقد شده است. وی با تشریح مراحل ساخت و پیشرفت فیزیکی واحدهای نهضت ملی مسکن در شهرهای جدید گفت: در حال حاضر نزدیک به ۱۲۳ هزار واحد در مرحله اجرای فونداسیون، حدود ۲۰ هزار واحد در مرحله اجرای اسکلت و سقف، ۷۲ هزار واحد در مرحله سفت‌کاری، ۴۰ هزار و ۲۰۰ واحد در مرحله نازک‌کاری و ۱۵ هزار و ۸۰۰ واحد نیز در مراحل پایانی و تکمیل تصبیات قرار دارند. ملکی ادامه داد: از ابتدای اجرای طرح تاکنون، مجموعاً ۸۵ هزار میلیارد تومان منابع مالی به پروژه‌های نهضت ملی مسکن در شهرهای جدید تزریق شده است که ۵۱ هزار میلیارد تومان آن از محل آورده متقاضیان و ۳۴ هزار میلیارد تومان نیز از محل تسهیلات شبکه بانکی تأمین شده است.معاون وزیر راه و شهرسازی تصریح کرد:این مشارکت مؤثر موجب شد میانگین پیشرفت فیزیکی پروژه‌های نهضت ملی مسکن در شهرهای جدید از ۱۸ درصد به نزدیک ۴۲ درصد افزایش پیدا کند؛ تاکنون ۱۰ هزار و ۲۰۰ واحد مسکونی تکمیل و به متقاضیان تحویل داده شده است. وی با اشاره به پیگیری‌های وزیر راه و شهرسازی در شورای عالی مسکن برای کاهش فشار مالی بر اقشار کم‌درآمد اظهار کرد: از مجموع ۱۴۱ هزار واحد مسکونی در حال ساخت در شهرهای جدید، حدود ۳۶ هزار متقاضی در دهک‌های یک تا چهار درآمدی قرار دارند؛ طبق اعلام وزیر راه و شهرسازی به همه استان‌ها، کمک ویژه به پروژه‌های متعلق به این دهک‌ها که بیش از ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند، در اولویت قرار گرفته است. مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید تاکید کرد: بر اساس این مصوبه، برای جبران سهم آورده متقاضیان، معادل صورت‌وضعیت و کارکرد پیمانکاران تا سقف ۴۰۰ میلیون تومان تسهیلات قرض‌الحسنه از محل تهاتر املاک و اراضی شرکت عمران، مستقیماً به پیمانکار پرداخت می‌شود. ملکی ادامه داد: در حال حاضر حدود ۷ هزار متقاضی در شهرهای جدید مشمول این طرح شده‌اند که تاکنون فرآیند انتخاب زمین، اخذ تعهد و ارجاع به کارگزاری بانکی برای ۳ هزار واحد به ارزش یک‌هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان انجام شده است؛ روند پیشرفت این طرح به صورت هفتگی توسط وزیر راه و شهرسازی رصد می‌شود. معاون وزیر راه و شهرسازی با تشریح عملکرد شرکت عمران شهرهای جدید در اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت گفت: تاکنون برای بیش از ۱۰ هزار متقاضی از مجموع ۲۰ هزار و ۲۰۰ ثبت‌نام‌کننده، تأمین زمین انجام شده است. به منظور تحویل زمین‌های دارای زیرساخت مناسب و آماده‌سازی‌شده، تاکنون ۵ هزار و ۸۰۰ قطعه زمین تخصیص یافته و ۴ هزار و ۷۹۷ فقره قرارداد نیز به متقاضیان تحویل شده است تا فرآیند ساخت‌وساز را آغاز کنند.

اصلاح ساختار بانکی؛ چهار گام برای پیوند نقدینگی با تولید

نظام بانکی به عنوان قلب اقتصاد باید با چهار محور کلیدی شامل تأمین مالی خرد، تسهیم سود و شفافیت، نقدینگی را به سمت بخش تولید هدایت کند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، در حالی که نظام بانکی در کانون مباحث اصلاحات ساختاری اقتصاد قرار دارد، بررسی‌ها نشان می‌دهد که چهار محور کلیدی برای پیوند میان بانکداری اسلامی و اقتصاد شریف شده است که می‌تواند نقش مؤثری در هدایت نقدینگی به سمت تولید داشته باشد. توسعه تأمین مالی خرد، افزایش تاب آوری تولید، پیوند اعتبار با بخش واقعی اقتصاد و شفافیت مالی، محورهای اصلی را تشکیل می‌دهند. پیوند بانکداری اسلامی با اقتصاد مقاومتی، این الگوی مفهومی بر چهار پیوند اصلی استوار است. اول مردمی‌سازی اقتصاد، یعنی از طریق توسعه تأمین مالی خرد، استفاده از ظرفیت‌های قرض‌الحسنه برای تجمیع سرمایه‌های کوچک و ترویج مشارکت مدنی جهت حضور مستقیم مردم در مالکیت پروژه‌های تولیدی، می‌توان سرمایه لازم برای به راه انداختن تولید و افزایش اشتغال را ایجاد کرد. پیوند دوم افزایش تاب‌آوری تولید است. یعنی با بهره‌گیری از عقود مبتنی بر تسهیم سود و زیان (Risk-Sharing)، ریسک فعالیت اقتصادی را به جای انتقال صرف به مشتری، میان بانک و بنگاه نیز توزیع می‌کند. در نتیجه بازده سرمایه به ارزش آفرینی بخش تولید متصل می‌شود. پیوند سوم پیوند با بخش واقعی اقتصاد است. تأکید بر ماهیت «Asset-backed» (دارایی‌محور) در بانکداری بدون ربا که مانع از سفته‌بازی و ایجاد حباب‌های مالی می‌شود از بحران‌های مالی جلوگیری می‌کند و در نهایت پیوند چهارم شفافیت مالی است. اجرای عقود اسلامی موجب اتصال تسهیلات به اسناد تجاری و معاملات واقعی می‌شود. به‌کارگیری ابزارهایی برای رهگیری جریان وجوه باعث جلوگیری از انحراف نقدینگی به بازارهای غیرمولد مانند ارز و طلا نیز می‌شود. داده‌های شبکه بانکی تا تیرماه ۱۴۰۵، تصویری از وضعیت فعلی تخصیص منابع ارائه می‌دهد. کل مانده تسهیلات شبکه بانکی با رشد ۹.۷ درصدی نسبت به اسفند ۱۴۰۴، به رقم ۱۲۹،۶۹۳ هزار میلیارد ریال رسیده است. در ترکیب تسهیلات، عقود مبادله‌ای همچنان وزن اصلی را دارند؛ به‌طوری که مرابحه با سهم ۴۵ درصدی، پرکاربردترین ابزار در سبد تسهیلات بانکی است. پس از آن، قرض‌الحسنه (۱۸.۶٪)، فروش اقساطی (۹.۰-۱۰٪)، مشارکت مدنی (۵.۳٪)، خرید دین (۵٪) و مشارکت حقوقی (۴٪) قرار دارند. یکی از نکات مهم در گزارش‌های اخیر، کیفیت دارایی‌های بانکی است. آمارهای موجود از جهش ۴۲.۸ درصدی در مطالبات معوق و مشکوک‌الوصول حکایت دارد که رقم آن به ۱۶-۷۰ هزار میلیارد ریال رسیده است. این رشد قابل‌توجه، می‌تواند برای سلامت ترازنامه بانک‌ها و توانایی آن‌ها در حمایت از تولید پایدار حائز اهمیت باشد. همچنین، سرمایه‌گذاری مستقیم بانک‌ها نیز با رشدی خیره‌کننده، به بیش از ۵۰۰ درصد رسیده و رقم آن به ۱،۱۲۶ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. این روند اگرچه ممکن است در کوتاه‌مدت محرک باشد، اما در صورت عدم رعایت شفافیت و نظارت دقیق، می‌تواند بار مالی سنگینی بر دوش شبکه بانکی تحمیل کند. بنابراین سرمایه گذاری بانک ها در کنار نظارت، مفید خواهد بود.

نگاه روز

هشدار درباره رشد تا ۶۵ درصدی نقدینگی تا پایان سال

یک اقتصاددان، با هشدار نسبت به تشدید فشارهای تورمی و ارزی در اقتصاد ایران گفت: اگر محاصره دریایی ادامه پیدا کند، تحریم‌های اقتصادی تشدید شود و تنگنای منابع مالی تیز افزایش یابد، رشد نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۵ می‌تواند به ۶۰ تا ۶۵ درصد برسد و حجم نقدینگی را به حدود ۲۴ تا ۲۵ هزار همت برساند، شرایطی که می‌تواند تورم نقطه‌ای اسفندماه را به محدوده ۹۰ تا ۱۰۰ درصد برساند.

وحید شقاقی شهری، کارشناس اقتصاد کلان، در تشریح وضعیت نقدینگی در اقتصاد ایران ابتدا به روندی اشاره می‌کند که به گفته او یکی از ریشه‌های اصلی فشارهای تورمی امروز است. او می‌گوید در فاصله سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴، حجم نقدینگی بیش از سه برابر شده و در زمستان ۱۴۰۴ به ۱۵۵ هزار و ۸۱۲ هزار میلیارد ریال رسیده است. به گفته این اقتصاددان، سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها در مقطعی توانست سرعت رشد نقدینگی را کاهش دهد، به‌طوری که نرخ رشد نقدینگی در زمستان ۱۴۰۲ به‌طور موقت به ۲۴.۳ درصد رسید اما این روند دوام چندانی نداشت. او توضیح می‌دهد انتشار ناشی از خسارات جنگ، تکالیف بودجه‌ای، تسهیلات تکلیفی و اضافه‌برداشت‌های مزمن بانک‌ها باعث شد «فنر نقدینگی» در سال ۱۴۰۴ دوباره رها شود و نرخ رشد نقدینگی در زمستان این سال به رقم تاریخی ۵۳.۲۷ درصد برسد.شقاقی شهری معتقد است اگر شرایط فعلی ادامه پیدا کند نمی‌توان انتظار داشت روند نقدینگی در سال جاری به‌سادگی مهار شود. او با اشاره به اینکه بانک مرکزی هنوز آمارهای پولی و بانکی سال جاری را به‌روز نکرده است، می‌گوید نرخ رشد نقطه‌ای نقدینگی در اسفندماه ۱۴۰۴ حدود ۵۳ درصد بوده و در صورت تداوم محاصره دریایی، تشدید تحریم‌های اقتصادی و افزایش فشار بر منابع مالی، نرخ رشد نقدینگی در پایان ۱۴۰۵ می‌تواند به محدوده ۶۰ تا ۶۵ درصد برسد. برآورد او این است که در چنین شرایطی حجم نقدینگی به حدود ۲۴ تا ۲۵ هزار همت افزایش پیدا کند. شقاقی شهری البته این اعداد را در کنار اندازه اقتصاد ایران و حجم تجارت کشور و با در نظر گرفتن بدهی خارجی اندک ایران، یعنی کمتر از ۱۰ میلیارد دلار، قرار می‌دهد و می‌گوید در سناریوی بدبینانه، نقدینگی ۲۵ هزار همتی می‌تواند با دلار حدود ۲۵۰ هزار تومانی در پایان سال همراه شود. به بیان دیگر، از نگاه او قدرت دلاری این حجم از نقدینگی حدود ۱۰۰ میلیارد دلار خواهد بود. این اقتصاددان در عین حال تأکید می‌کند که این به معنای ناگزیر بودن چنین مسیری نیست. به گفته شقاقی شهری، هرچه رشد نقدینگی، البته با لحاظ ضرورت مقابله با رکود، حمایت از خسارت‌دیدگان جنگ و کمک به دهک‌های آسیب‌دیده، بیشتر کنترل شود، احتمال جهش‌های ارزی و در پی آن تشدید تورم نیز کاهش پیدا خواهد کرد.نگرانی تنها به نقدینگی خلاصه نمی‌شود. آخرین آمارهای تورمی نیز تصویری نگران‌کننده از وضعیت اقتصاد ارائه می‌دهد. شقاقی شهری با اشاره به آمارهای مرکز آمار ایران می‌گوید در مردادماه ۱۴۰۵، شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور نسبت به ماه قبل ۴.۴ درصد افزایش یافته، تورم نقطه‌به‌نقطه به ۸۹ درصد رسیده و تورم ۱۲ ماهه نیز ۶۹.۹ درصد بوده است. به گفته او، بانک مرکزی نیز تورم ماهانه مردادماه را ۴.۷ درصد و تورم نقطه‌به‌نقطه را ۸۴.۴ درصد برآورد کرده است.این اقتصاددان با کنار هم گذاشتن روند نقدینگی و شرایط اقتصادی کشور می‌گوید اگر رشد نقدینگی در پایان سال به ۶۰ تا ۶۵ درصد برسد و همزمان سناریوی بدبینانه تداوم محاصره دریایی و فشارهای سنگین تحریمی محقق شود، تورم نقطه‌ای در اسفندماه ۱۴۰۵ می‌تواند در محدوده ۹۰ تا ۱۰۰ درصد قرار گیرد. با این حال شقاقی شهری معتقد است حتی در این سناریو نیز می‌توان از تشدید بی‌ثباتی جلوگیری کرد، مشروط به اینکه انضباط بودجه‌ای، مالی و پولی حفظ شود و اقتدار حکمرانی اقتصادی و سیاسی کشور تضعیف نشود. از نگاه شقاقی شهری، یکی از مهم‌ترین متغیرهایی که آینده اقتصاد ایران را تعیین می‌کند، سرنوشت شرایط سیاسی و امنیتی کشور است. او صریح می‌گوید تا زمانی که سایه جنگ به‌طور کامل برطرف نشود یا وضعیت «نه جنگ و نه صلح» ادامه داشته باشد، دستیابی به ثبات اقتصادی، مهار تورم و تحقق رشد پایدار سرمایه‌گذاری بسیار دشوار و پیچیده خواهد بود و حتی ممکن است در مقاطعی غیرممکن شود. با این حال، او هشدار می‌دهد که دشواری شرایط نباید بهانه‌ای برای کنار گذاشتن قواعد اقتصادی باشد. به گفته این اقتصاددان، اتفاقاً در چنین شرایطی پایبندی به انضباط مالی و پولی و رعایت چارچوب‌های حکمرانی اقتصادی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند زیرا همین قواعد می‌توانند مانع از تشدید بی‌ثباتی و «رهاشدگی اقتصاد» شوند.شقاقی شهری همچنین با اشاره به بدهی خارجی اندک ایران معتقد است اگر انضباط بودجه‌ای، مالی و پولی رعایت شود، ناترازی‌های اقتصاد کلان تا حدی مهار شود و نظم و اقتدار حکمرانی اقتصادی و سیاسی حفظ شود، احتمال وقوع ابرتورم پایین خواهد بود. در کنار هشدارهای تورمی، شقاقی شهری یک مسئله دیگر را نیز برجسته می‌کند: اینکه در چنین شرایطی، دولت چگونه باید از معیشت مردم حمایت کند؟ او معتقد است اقتصاد ایران اکنون با هم‌افزایی چند شوک مواجه است؛ از تحریم‌های بین‌المللی گرفته تا تورم‌های حاد نزدیک به مرزهای سه‌رقمی و تنگنای شدید منابع مالی در بودجه عمومی. به همین دلیل، بازتعریف سازوکارهای حمایت از معیشت مردم دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. به گفته شقاقی شهری، سیاست‌های سنتی بازتوزیعی از پرداخت‌های نقدی بدون پشتوانه گرفته تا کنترل‌های دستوری قیمت در چنین شرایطی نه‌تنها کارایی گذشته را ندارند، بلکه ممکن است نتیجه معکوس داشته باشند.او توضیح می‌دهد که اگر حمایت‌های مالی بدون تأمین منابع پایدار انجام شود، دولت ناچار به پولی‌سازی کسری بودجه خواهد شد و همین مسئله دوباره به افزایش قیمت‌ها و تشدید تورم منجر می‌شود.این اقتصاددان پیشنهاد می‌کند نظام حمایتی جدید بر چهار محور بنا شود: «هدفمندی حداکثری با تکیه بر دولت دیجیتال»، «حفاظت از کالاهای عمومی حیاتی»، «بازآرایی منابع با تولید داخلی» و «کاهش هزینه‌های مبادله برای توانمندسازی کسب‌وکارهای خرد». نخستین پیشنهاد شقاقی شهری، تغییر مسیر حمایت‌های اجتماعی است به‌گونه‌ای که حمایت‌ها از شکل عمومی و غیرهدفمند خارج شوند و به سمت «کالابرگ الکترونیک هوشمند و مقید» بروند.او معتقد است با استفاده از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و تجمیع اطلاعات بانکی، مالیاتی و ملکی در سامانه‌های رفاهی می‌توان خطای شناسایی مشمولان را کاهش داد و منابع عمومی را از دهک‌های پردرآمد به سمت پنج دهک پایین جامعه هدایت کرد. در این مدل، حمایت به شکل پول نقد در اختیار خانوار قرار نمی‌گیرد، بلکه اعتبارات دیجیتال غیرقابل برداشت و متصل به زنجیره تأمین برای خرید اقلام ضروری غذایی تخصیص داده می‌شود.هدف، از یک سو تأمین امنیت غذایی خانوارهای آسیب‌پذیر و از سوی دیگر جلوگیری از ورود این نقدینگی به بازارهای دارایی و فعالیت‌های سفته‌بازانه است.شقاقی شهری در ادامه بر موضوع سلامت تأکید می‌کند؛ مسئله‌ای که به گفته او در اقتصاد تورمی می‌تواند به یکی از مهم‌ترین عوامل سقوط خانوارها به زیر خط فقر تبدیل شود. این کارشناس اقتصادی می‌گوید دولت باید بخشی از منابع محدود خود را به تقویت «بیمه سلامت و پوشش دارویی» اختصاص دهد، چراکه هزینه‌های سنگین درمان می‌تواند طبقه متوسط را به‌سرعت با بحران معیشتی مواجه کند.از نگاه او، تثبیت دسترسی مردم به خدمات سلامت دولتی کارآمد، یکی از مهم‌ترین حمایت‌های غیرمستقیم در شرایط تورمی است. شقاقی شهری تأکید دارد که پاسخ تولید خلق پول و اضافه‌برداشت بانکی باشد. او معتقد است تأمین مالی نظام حمایتی باید کاملاً مستقل از این دو مسیر تعریف شود. پیشنهاد او اصلاح منطقی رانت‌های پنهان انرژی و خوراک صنایع منبع‌محور و صادراتی، وضع مالیات بر عایدی سرمایه و معاملات سفته‌بازانه در بازارهای نامولد و مولدسازی دارایی‌های منجمد و راکد دستگاه‌های اجرایی است.به گفته این اقتصاددان، درآمد حاصل از این بازآرایی منابع باید مستقیماً به صندوق‌های تثبیت معیشت و سلامت اختصاص پیدا کند تا هزینه حمایت از مردم بار دیگر به منابع تورم‌زا منتقل نشود. بخش دیگری از پیشنهادهای شقاقی شهری به کسب‌وکارهای خرد و اشتغال بازمی‌گردد. این تحلیل‌گر اقتصاد کلان معتقد است در کنار سیاست‌های حمایتی، باید موانع فعالیت کسب‌وکارهای کوچک کاهش پیدا کند؛ از حذف امضاهای طلایی در صدور مجوزها گرفته تا استفاده از ظرفیت فین‌تک‌ها و فناوری‌های دیجیتال برای اعطای تسهیلات خرد بر اساس اعتبارسنجی رفتاری. جمع‌بندی او این است که اقتصاد ایران برای عبور از این دوره، همزمان به دو مسیر نیاز دارد:از یک سو باید موتورهای ایجاد تورم از جمله رشد بی‌ضابطه نقدینگی و کسری‌های بودجه‌ای، مهار شوند و از سوی دیگر حمایت از اقشار آسیب‌پذیر هدفمندتر و هوشمندتر شود. شقاقی شهری معتقد است پیوند میان انضباط کلان اقتصادی و حمایت‌های هوشمند از معیشت مردم می‌تواند ضمن جلوگیری از تشدید تورم، تاب‌آوری خانوارها و کسب‌وکارهای خرد را در برابر شوک‌های بیرونی افزایش دهد.منبع:خبر آنلاین.

zamanagahi@chmail.ir